

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Колесник А. – ст. 4 курсу, гр. Фвн-41

Науковий керівник – к. е. н., доцент Мацедонська Н. В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Місцеві фінанси є однією з важливих складових фінансової системи держави, оскільки вони беруть участь у розподілі та перерозподілі ВВП держави і забезпечують фінансування витрат пов'язаних з функціонуванням виробничої та соціально-культурної сфери.

На сьогоднішній день є досить актуальною проблема фінансової самостійності місцевих фінансів, оскільки використання бюджетних коштів безпосередньо пов'язане з виконанням державою й органами місцевого самоврядування покладених на них завдань, найважливішим з яких є регулювання суспільного відтворення, задоволення потреб населення, управління державою, забезпечення охорони правопорядку, функціонування національної оборони, здійснення міжнародного співробітництва, охорона навколишнього середовища.

Вагомий внесок у вирішення теоретичних та практичних питань управління місцевими фінансами зробили такі фахівці: В.Б. Авер'янов, П.Д. Біленчук, О.Й. Вівчар, О.П. Кириленко, В.І. Кравченко, О.Б. Курило, О.Я. Лобурко, М.В. Підмогильний, В.В. Савченко, Т.О. Смірнов, О.О. Сунцова, С.М. Чистов та ін.

Фінансова самостійність місцевих бюджетів є передумовою здійснення функцій і завдань, що покладені на місцеве самоврядування. Самостійність регіонів завжди буде формальною, якщо існуватиме фінансова залежність від центральної влади щодо формування та виконання дохідної частини місцевих бюджетів.

Існує проблема незацікавленості органів місцевого самоврядування у нарощуванні власної дохідної бази, про що і свідчить суттєве перевищення темпів зростання обсягів трансфертів вирівнювання, які передаються місцевим бюджетам, над темпами зростання самостійно залучених ними доходів. Але ця проблема і надалі залишається невирішеною, а масштаби фінансової забезпеченості місцевих бюджетів так і не змінилися [1, с. 7].

Серед основних проблем також відзначимо: нестабільність джерел формування доходів місцевих бюджетів та відсутність ефективного механізму міжрегіонального перерозподілу державних доходів. Більшість адміністративно-територіальних одиниць неспроможні самостійно забезпечувати навіть мінімальні соціальні потреби своїх жителів.

З метою підвищення зацікавленості органів місцевого самоврядування у залученні на свою

територію як юридичних, так і фізичних осіб необхідно змінити систему розподілу податку на доходи фізичних осіб між місцевими бюджетами. Діюча система справляння податку з доходів фізичних осіб передбачає його надходження до місцевого бюджету за місцем роботи платника податку [2, с. 125].

Тому виходом з даної ситуації є введення єдиного порядку сплати податку на доходи фізичних осіб за місцем проживання громадянина.

Зарахування частини податку на доходи фізичних осіб до місцевого бюджету за місцем проживання платника дасть змогу, з одного боку, пов'язати мешканців адміністративно-територіальних одиниць з відповідними місцевими бюджетами через систему оподаткування; з іншого - спрямувати діяльність місцевих органів влади відповідно до інтересів місцевих жителів.

Так з метою підвищення доходів місцевих бюджетів необхідно встановити довгострокові нормативи відрахувань від податку на прибутки підприємств, що значно вплинуло б на повноту зборів від даного податку на всіх рівнях бюджетної системи, сприяючи зацікавленості в цьому місцевих органів влади. Для одержання своєї частки від податку органи влади на місцях зацікавлені у збільшенні загального обсягу цього податку, що надходить на підвідомчій території до бюджетної системи, включаючи вищестоящі бюджети. Це також дозволило б ліквідувати штучну дотаційність високорозвинених регіонів, скоротити дотаційність інших і зустрічні фінансові потоки між рівнями бюджетної системи.

Дуже важливо підвищувати частку власних доходів місцевих бюджетів. Цьому має сприяти розвинута система місцевих податків і зборів, яка покликана забезпечити основні надходження до бюджетів міських, селищних і сільських рад, підтримати і розвивати місцеву інфраструктуру, роль якої дедалі зростає у проведенні соціальної та економічної політики [3, с. 156].

Отже, проаналізувавши недоліки місцевих фінансів та напрями їх вирішення, ми дійшли до висновку, що лише шляхом зміцнення фінансової бази органів місцевого самоврядування і надання їм досить широких повноважень можна досягти реальної бюджетної самостійності та фінансової децентралізації.

Література:

1. Покатаев П.С. Осуществление общественного контроля за расходами местных бюджетов: опыт Украины / П.С. Покатаев // Региональная экономика и управление : электронный научный журнал. – 2012. – № 4 (32). – С. 7.
2. Солдатенко О.В. Місцеві бюджети в Україні: проблеми та перспективи / О. В. Солдатенко // Науково-дослідний інститут фінансового права. Збірник наукових праць / НДІ фін. права. - Київ : Алерта, 2011. - С. 124-126
3. Швець В. Місцеві фінанси - завдання подальшої трансформації / І.В. Швець // Регіональна економіка. - 2007. - № 4. - С. 156-162.